

Насоки

**ЗА РАЗВИТИЕТО НА КОМПЕТЕНЦИИТЕ
В НАСТАВНИЧЕСТВО НА МЕНТОРИТЕ,
ОБУЧИТЕЛИ НА КЛИНИЧНИ
МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ.**

Настоящото ръководство на Европейския съюз (ЕС) има за цел да подобри развитието на уменията за наставничество на наставниците на клинични медицински сестри, което може да подобри устойчивостта на здравната система в страните от ЕС. Ръководството се основава на критично оценени доказателства от изследвания и е разработено през годините 2018-2021 чрез проекта Еразъм+ - Качествено наставничество което да подпомогне обучението на компетентни студенти – медицински сестри (QualMent) под ръководството на международен екип от експерти с обширни познания и опит в наставничеството.

Този документ е написан и съставен от следните автори:

Ашли Ойкарайнен¹, Д-р Кристина Миконен¹, Ерика Юскаускиене², Д-р Мария Каяриайнен¹, Веера Каарлела¹, Д-р М. Флорес Виска-Морено³, Д-р Роза М. Перес-Каняверас³, Д-р Пол де Раеве⁴, Д-р Борис Миха Каучич⁵, Д-р Бояна Филей⁵, Д-р Ольга Рикликиене²

Този документ е ревизиран от експертни групи от Белгия, Финландия, Литва, Словения и Испания.

¹Университета в Оулу, Изследвания Звено за медицински сестри и здравен мениджмънт, Финландия; ²Литовският университет по здравни науки, Литва; ³Университета на Аликанте, Факултета по здравни науки, Испания; ⁴Европейската федерация на асоциациите на медицинските сестри, Белгия; ⁵Колежа за медицински сестри в Целе, Словения

Разработването на тези насоки бе подкрепено от финансиране от Европейската комисия. Авторите са предоставили информацията в този документ, но тя не представлява непременно решенията или заявената политика на Европейската комисия.

Този документ е наличен на уебсайта на проекта QualMent на: <https://www.qualment.eu/>

Резюме на насоките

Основа: Значителна част от обучението на медицинските сестри се осъществява в клинична учебна среда. Менторите на медицински сестри играят важна роля в подпомагането и развитието на професионалната компетентност на студентите, обучавани за медицински сестри. Менторите, които придобият основни компетенции в наставничеството, са в състояние да подпомогнат по-добре студентите, обучавани за медицински сестри в това да усвоят осемте области на компетентност, определени в Директива 55 на Европейския съюз, член 31.

Главна цел: Да даде препоръки за развитието на компетентността на менторите на медицински сестри в наставничество на студенти, обучавани за медицински сестри в клиничната им практика.

Цели: 1) Да насърчава и подкрепя ефективни практики в областта на наставничество; 2) да се подобри развитието на компетентността на самите ментори; и 3) да се подобри образованието на медицински сестри на международно ниво чрез висококачествена наставническа и клинична учебна среда за

студентите, обучавани за медицински сестри.

Целеви групи: Наставници на медицински сестри, преподаватели и образователни организации, мениджъри на медицински сестри на всички нива, други здравни специалисти, студенти от бакалавърска и следдипломна квалификация за медицински сестри, национални сестрински асоциации, регулаторни органи за медицински сестри, политици и създателите на политики.

Препоръки: Държавите по целия свят продължават да търсят решения за справяне с предизвикателствата, свързани с поддържането на устойчива работна сила, съставена от медицински сестри. Осигуряването на висококачествена среда за клинично обучение и подпомагането на развитието на компетентността на менторите при осъществяване на наставничество на студенти – медицински сестри продължават да бъдат важни стратегии за подобряване на набирането, задържането и дипломирането на компетентни кадри, студенти – медицински сестри. Укрепването на качествено наставничество трябва да бъде приоритет на политическата програма на държавите-членки, заедно с изискването клиничните наставници във всички здравни заведения да участват в структурирано обучение в наставничество.

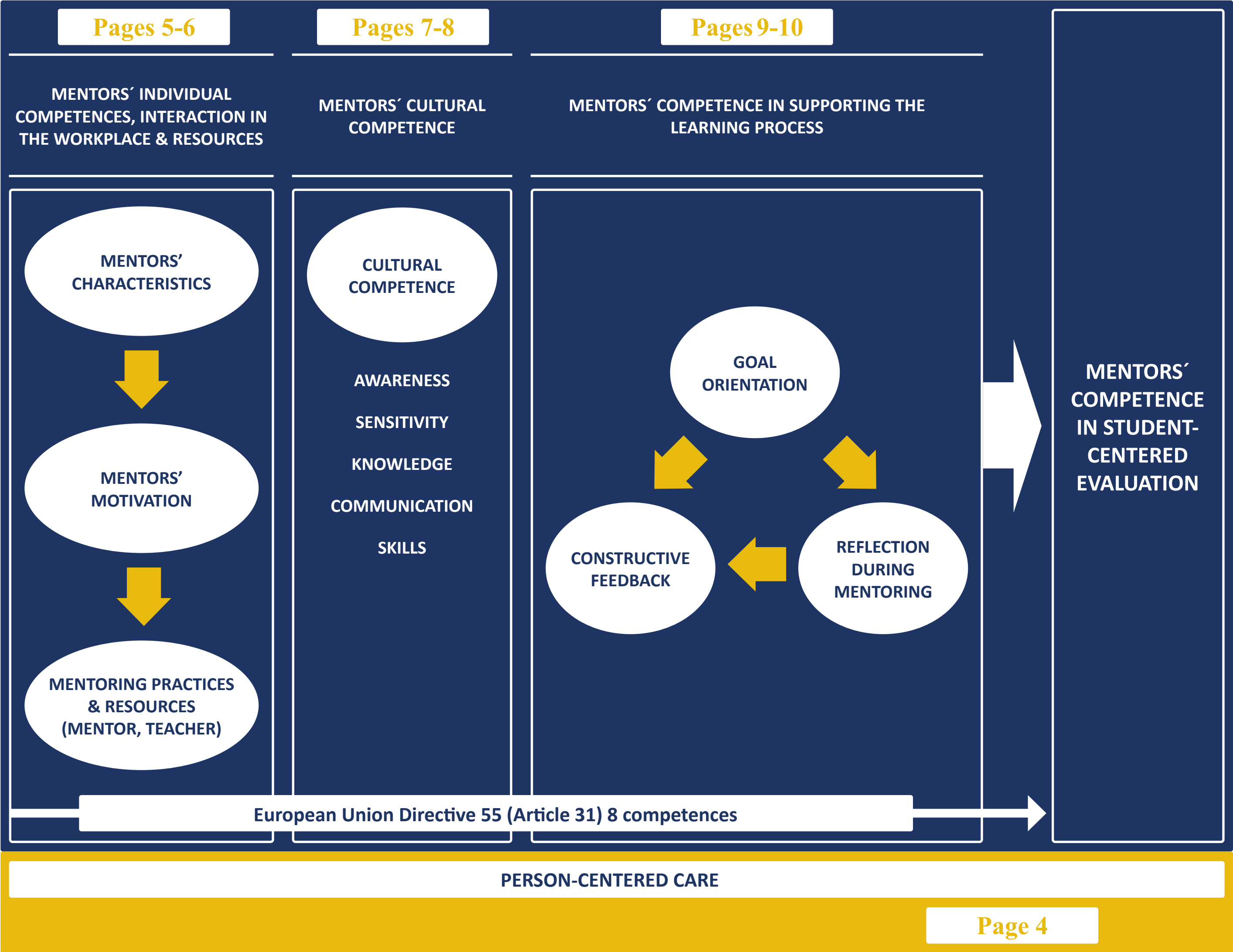
1 Менторска компетентност

Създадени да Ви подкрепят във Вашата роля на ментор на клинични медицински сестри, тези насоки, подобно на ръководство очертават Вашите отговорности и възможности в подкрепа на обучението на студентите – медицински сестри. Значението на ролята на наставниците на клинични медицински сестри и на реализирането на качествено менторство едва ли може да бъде преувеличено. Висококачествената среда при клиничното обучение е от решаващо значение за подготовката на устойчива работна ръка от медицински сестри в бъдеще. Именно в тази среда студентите прилагат своите знания, усвояват ключови умения и постигат необходимата компетентност, необходима в работата им като медицински сестри.

Основаният на доказателства модел на компетентност на клиничните наставници (Миконен и др., 2019г.) очертава ключовите компоненти на менторската компетентност. Менторите на клинични медицински сестри са като модели за подражание на студентите и имат възможност да внушат професионални ценности и почтеност в клиничните условия. Те подкрепят студентите в прилагането на безопасни насочени към хората грижи, които са в съответствие с Директива 2013/55/ЕС на ЕС, член 31 (страница 4).

Наставническата компетентност се състои от 1) индивидуалните компетенции на менторите, 2) компетентност в наставничеството, свързана тясно с културната идентичност на студентите и 3) компетентност в подкрепата на учебния процес на студентите (страницы 5-10). Препоръки за наставничество в клиничната учебна среда можете да намерите на страница 11 от този документ.

Моделът на компетентност на наставниците на клинични медицински сестри, основан на доказателства

2 Основа на менторството

Менторите имат опит както в клиничната област, в която работят, така и в своя педагогически подход в подкрепа на обучението на студентите, обучавани за медицински сестри. Менторите са не само клинични експерти, но действат като модели за подражание на студентите и им помагат да се развият в професионалисти, които притежават уменията и компетенциите да предоставят висококачествени, безопасни и ориентирани към човека грижи.

2.1 Висококачествено наставничество, което е основано и на доказателства

Менторите са отговорни за наставничеството на студентите по начин, който задължително включва доказателства. Елементите на наставничеството, основано на доказателства, са дефинирани по-долу.

What is needed to ensure that mentoring is of high-quality and evidence-based?

Реализирането на качествено наставничество изисква разработване на практики, които да отговарят по-добре на нуждите на студентите, обучавани за медицински сестри, и които да подобрят професионалната им идентичност като медицински сестри. Проучване, проведено в четири държави-членки на Централна /Източна Европа, разкрива, че студентите – медицински сестри са много доволни от опита си по време на клиничната практика и болшинството от

тях смятат, че техният наставник е важен модел за подражание в професията (Антохе и др., 2015г.). Препоръчва се програмите за продължаващо професионално развитие за менторство да се предлагат на медицинския персонал и на основно, и напреднало ниво на обучение.

2.2 Грижи, насочени към човека

Менторите подпомагат професионалното израстване на студентите в превръщането им в отговорни професионалисти, които интегрират подхода на грижи, ориентирани към човека, в сестринската практика. Този подход е основният фокус на процеса на клинично обучение на студентите. От съществено значение е менторите да са компетентни в насочване на студентите към съзнателно възприемане на перспективите на отделните хора, семейства и общности в клиничните обосновки и процесите на вземане на решения.

2.3 Рамка за компетентност на Европейската федерация на асоциациите на медицински сестри (ЕФАМС)

От клиничните ментори се изисква да подкрепят студентите по такъв начин, че да усвоят осемте области на компетентност, определени в Директива 2013/55/ЕС, член 31, които включват: (кликнете тук за повече подробности)

- За да могат самостоятелно да диагностицират полагащите сестринските грижи се нуждаят от актуални теоретични и клинични познания и за планирането, организирането и прилагането на сестрински грижи в лечението на пациентите;
- Да работят ефективно заедно с други участници в здравния сектор, включително участие в практическото обучение на здравния персонал;
- Да дадат възможност на индивиди, семейства и групи да водят здравословен начин на живот и да са в състояние да се самообслужват въз основа на придобитите знания и умения;
- Да инициират самостоятелно мерки за опазване на живота и да изпълняват мерки в случаи на кризи и бедствия;
- Да предоставят независимо съвети, указания и подкрепа на лица, нуждаещи се от грижи и на техните близки;
- Да могат независимо да гарантират качество на здравните грижи и да оценяват здравните грижи;
- Да осъществяват всестранны комуникация на професионално ниво както и да си сътрудничат с представители на други професии в сектора на здравеопазването;
- Да анализират качеството на грижите, за да подобряват собствената си професионална практика като медицински сестри полагащи общи грижи за пациентите.

3 Индивидуални компетентности на менторите и взаимодействие на работното място

3.1 Индивидуални компетенции на менторите

Личните характеристики и мотивацията на клиничните ментори оказват голямо влияние върху развитието на успешната връзка между ментор и студент. Менторите играят ключова роля при интегрирането на студентите в работната среда и в професионалните екипи по здравеопазване, състоящи се от хора от различни професии. Менторите трябва да са запознати с наставническите практики и с наличните ресурси за наставничество, които съществуват. Менторите включват всички съответни заинтересовани страни, като тези на медицински сестри, студентите и другите служители, участващи в процеса на наставничество.

Важни характеристики на клиничните наставници включват:

- Увереност в личната компетентност при изпълнение на сестрински задачи и изпълнение на отговорностите като ментор
- Възможност за създаване на благоприятен климат за учене
- Поемане на инициатива за укрепване на взаимоотношенията и сътрудничеството със студента и възпитателя на медицинските сестри
- Компетентност в интегрирането на студентите в здравните екипи и запознаването им с колегите
- Готовност за редовно обсъждане на учебния опит на студентите
- Способност и желание да изрази съпричастно отношение към наставничеството и грижата, насочена към човека
- Разбиране на собствената роля и отговорност на ментора в учебния процес на студентите.

Мотивацията към наставничеството на студенти може да се види в:

- готовността на ментора да наставлява студентите и интереса му да опознае студентите
- признаване и разбиране на значението, което мотивацията има върху ученето на студентите
- непрекъснатия стремеж на ментора да се развива като такъв
- способността на ментора да идентифицира собственото си ниво на мотивация като ментор, както и нивото на мотивация на студентите за учене

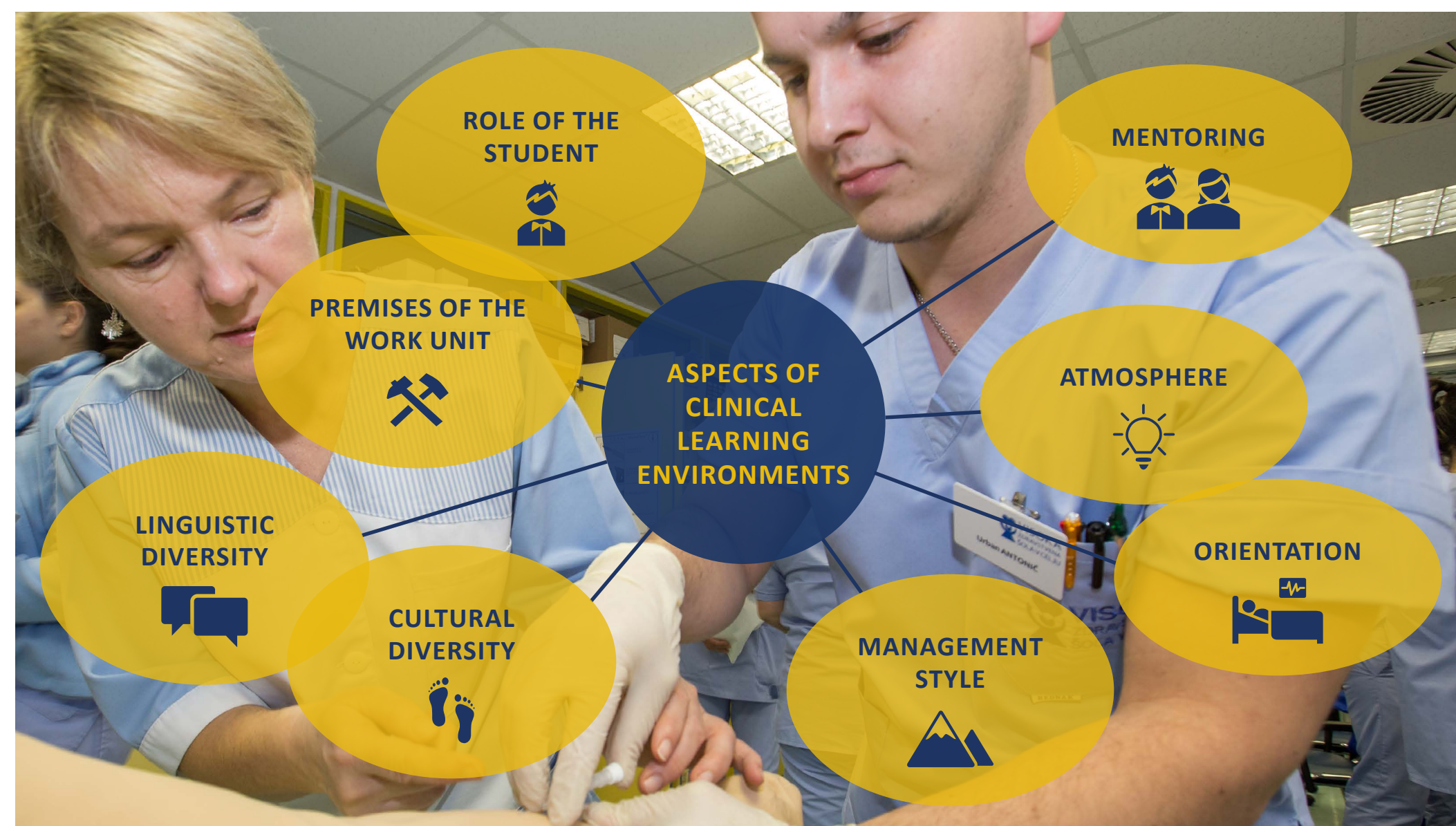
Менторите трябва да са запознати с наставническите практики и с наличните ресурси за наставничество, които съществуват.

Това е съществена част от успеха им в наставничеството. Това включва:

- познаване на наставническите практики в рамките на собствената организация и извън нея
- познаване на текущото ниво на компетентност на студентите, техния образователен контекст и опит
- способността за ефективно сътрудничество с преподавателите на медицински сестри и да умее да разпознава кога има нужда от допълнителен контакт
- разбиране за ресурсите, с които разполагат менторите, за да ги подкрепят в тяхната менторска роля

3.2 Ролята на менторите във висококачествените среди на клиничното обучение

Менторите играят ключова роля в поддържането на клинична среда за обучение, която е физическо, социално и емоционално безопасна за всички. Снимката по-долу определя важни аспекти на клиничната учебна среда. Студентите идват от различни в културно и езиково отношение среди и е изключително важно да се поддържа уважение към различията между участниците. Допълнителни ключови аспекти на клиничната учебна среда включват помещенията на работната единица, ролята на студента, наставничеството, атмосферата, ориентацията и стила на управление. От съществено значение е организациите и всички специалисти в здравните екипи да се ангажират да поддържат безопасността на студентите.

Висококачественото наставничество може да повлияе на това какви професионалисти влизат в сферата на сестринството и да спомогне за увеличаване на задържането на тези професионалисти на работните им места.

3.3 Съвети за максимално увеличаване на положителния учебен опит и резултати за студентите като организация

Съвет #1 Интегрирайте положителните практики на наставничество в организационната култура на здравните среди.

Съвет #2 Положете съзнателно усилие да интегрирате студентите в работна среда и в хората от различни професионални сфери в екипи за здравеопазване.

Съвет # 3 Укрепвайте образователното сътрудничеството ментор-студент-медицинска сестра, тъй като това може да помогне на студентите да постигнат успех в клиничната им практика.

Съвет #4 Признайте основните характеристики на студентите от ново поколение (Милениъл и Поколение Z), за да помислите как успешно да ги ангажирате и да обучавате тези студенти.

Съвет #5 Използвайте технологиите в обучението и знанията, както и решаването на казуси по време на наставничеството, за да подобрите процеса на учене на студентите.

3.4 Съвети за дейности, които могат да бъдат интегрирани в обучението по наставничество

Съвет #1 Подчертайте важността на предоставянето на време на студентите – медицински сестри, да се ориентират в новата клинична среда на обучение. Клиничните ментори могат да помислят над това как могат да помогнат на студентите да се почувстват добре дошли и в безопасност.

Съвет # 2 Докато практикуват подходящи сестрински умения, студентите трябва да бъдат подкрепяни, а клиничните ментори трябва да гарантират, че професионалните стандарти се съблюдават. Клиничните ментори могат да споделят опит относно стратегиите, използвани по време на обучението на студентите при планирането и оценката на грижите за пациентите.

Съвет # 3 Интегрирайте стратегии в обучението по наставничество, които помагат на клиничните ментори да развият взаимоотношенията студент-ментор и други области на компетентност, които са от съществено значение за ефективното наставничество в клиничните стажове.

4 Културна компетентност на менторите

4.1 Развитието на културната компетентност на менторите в наставничеството

По време на клиничните стажове студенти от различни културни и езикови среди често се сблъскват с предизвикателства, свързани с културните различия и езиковите бариери. Ролята на ментора на клинични медицински сестри може да бъде предизвикателна и да изисква специално внимание по отношение развитието на културната компетентност на менторите в наставничеството. Необходимостта от образователна подготовка на менторите за осигуряване на подходящо в културно отношение наставничество е ключ и за посрещане на професионалните нужди на студентите.

4.2 Определение за културна компетентност в наставничеството

Културната компетентност е дефинирана като „сложен акт на знание, основан на критични размисли и действия, които здравният специалист използва, за да осигури културно безопасни, съгласувани и ефективни грижи в партньорство с лица, семейства и общности, и техния реален здравен опит, и които отчита социалните и политическите измерения на грижите.“ (Бланш Гарно и Пепин, 2015 г., стр. 12). Културната компетентност при наставничеството се дефинира като „процесът, при който факултетския преподавател непрекъснато се стреми да е способен да постига и осигури ефективно менторство в рамките на културния контекст на наставлявания студент“ (Кампина-Бакот, 2010 г., стр. 131).

Културната компетентност на менторите обхваща следните характеристики.

- културна информираност, чувствителност и знания
- комуникация и взаимодействие между хора и персонал от различни култури
- културни умения и способност за създаване на културно безопасна учебна среда.

4.3 Наставничество на различни студенти обучавани за медицински сестри

По-долу са дефинирани специфични компетенции, необходими за осигуряване на културно съгласувана личностно-ориентирана грижа и културно осъзнато наставничество на студенти от различна културна и езикова среда.

Културна информираност, чувствителност и знания:

- желание и ангажимент за интегриране, наставничество и подкрепа на културно и езиково различни студенти
- познаване на собствения си културен произход
- Рефлексия върху това как собствената култура и система от убеждения влияят върху действията му като професионалист и взаимодействието с другите участници
- готовност да се откаже от евентуални предразсъдъци и нагласи към пациенти/клиенти или студенти и да развива усет към чувствителност спрямо различните култури
- признаване значението на приемането на различните в културно отношение пациенти/клиенти и студенти
- възпитаване на приветливо отношение към различните култури и възгледите за грижите
- зачитане на разнообразието в грижите, насочени към човека, и в наставничеството на студентите

Межкултурна комуникация и взаимодействие:

- да притежава умения да участва в ефективна комуникация и да взаимодейства с пациенти/клиенти и студенти от различни култури
- да разбира въздействието на културата върху моделите на вербална и невербална комуникация

Културни умения в сестринските грижи и наставничеството:

- да притежава умения да се справя с предизвикателни в културно отношение ситуации в грижите, насочени към човека, и в наставничество
- умения за комфортна и ефективна работа със студенти от различни култури, като същевременно разбира техните индивидуални нужди от обучение и стилове на общуване

- да гарантира, че различния в културно отношение студент е в състояние да се справя в контекста на здравеопазването и да осигурява безопасна, културно съвместима грижа за пациента/клиента

4.4 Съвети за дейности, които могат да бъдат интегрирани в обучението за ментори, свързани с културната компетентност

Съвет # 1 Клиничните ментори обмислят ролята си в подпомагането на културно и езиково различния студент за преодоляване на предизвикателствата, пред които се е изправил в клиничния стаж, и върху ролята им в подкрепа на процеса на интеграция и адаптация на студента.

Съвет #2 Клиничните ментори идентифицират и дефинират свойствата на културната компетентност в наставничеството и ги използват, за да планират своето лично развитие в областта на културната компетентност.

Съвет #3 Клиничните ментори обмислят собствения си личен културен произход и как тяхната собствена система от ценности и вярвания може да повлияе на срещите на много култури.

Съвет #4 Културата често оказва влияние върху моделите на вербална и невербална комуникация. Съобщава се, че трудностите в общуването са стресиращи както за студентите, така и за менторите. Интегрирайте съдържание за това как може да бъде подкрепено професионалното езиково развитие на студентите и доброто владение на местния език. Помислете за използване на експертния опит на лингвистичните експерти в разработването на съдържание по темата.

Съвет # 5 Клиничните наставници играят жизненоважна роля в осигуряването на безопасна, чувствителна в културно отношение среда за клинично обучение, която подкрепя културното и езиково разнообразното обучение на студентите. Менторите трябва да предприемат незабавни действия за справяне с възможните предразсъдъци, стереотипи и расизъм в клиничните учебни среди. Създайте симулационни упражнения, където клиничните ментори могат да приложат на практика своите културни умения в различни сценарии по наставничество в реалния живот.

Съвет # 6 Да сте наставник на културно и езиково различни студенти може да бъде стресиращо и да поглъща много време. Клиничните ментори могат да помислят за начини, по които могат да получат необходимата подкрепа, за да успеят в своята роля.

Съвет # 7 Позволете гласът и преживяванията на студентите от разнообразна в културно и езиково отношение среда да бъде чути. Интегрирайте стратегии в наставническото образование, като видеоклипове, дигитални истории, интервюта или групови дискусии със студенти.

5 Компетентност на менторите в подкрепяне процеса на учене на студентите

5.1 Оценка на клиничната компетентност на студентите – медицински сестри

Оценката на клиничната компетентност на студентите обучавани за медицински сестри е сложна и предизвикателна както за менторите, така и за самите преподаватели. Изключително важно е да се поддържа обективност по време на процеса на установяване дали студентът е постигнал необходимите компетенции или не. Насърчава се използването на ефективни методи за оценка и надеждни и валидни инструменти за оценка.

Менторите могат да преодолеят предизвикателствата при оценката, като съзнателно подкрепят учебния процес на студентите по време на целия клиничен стаж. Наставникът и студентът непрекъснато обсъждат клиничното обучение и постигнатите постижения по време на клиничния стаж.

5.2 Центриране върху ученика по време на оценката

Подходът към оценяването, ориентиран към студента, може да бъде улеснен, когато наставникът успее да интегрира следния непрекъснат цикъл в ежедневната менторска практика.

1. Ориентация към целта
2. Рефлексия по време на наставничеството
3. Конструктивна обратна връзка

5.3 Ориентация към определена цел в наставничеството

Ориентацията към цели в наставничеството означава, че менторът и студентът работят заедно в екип, така че студентът да може да постигне заложените в клиничния стаж учебни цели. От съществено значение е целите да са ясно определени в началото на клиничния стаж на студента. Менторите трябва да имат познания относно компетенциите, които студентите – медицински сестри трябва да постигнат и как да подкрепят студентите в постигането на тези компетенции.

Менторите могат да подкрепят студентите при определянето на техните учебни цели чрез:

- обясняване на клиничните дейности и интервенции, които могат да бъдат завършени по време на клиничния стаж
- позоваване на определените от образователната организация за съответната клинична практика учебни цели и критерии за оценка
- идентифициране на нивото на компетентност на студента преди началото на клиничния стаж и съставяне на план за подпомагане на развитието на компетентността чрез възлагане на подходящи задачи
- гарантиране, че студентът си поставя краткосрочни и дългосрочни цели, които са конкретни, измерими, постижими, правилни и ограничени във времето.

5.4 Отражение по време на наставничеството

Отражение по време на наставничеството означава, че менторът насърчава студента да разсъждава критично, например върху това как са изпълнявани клиничните задачи или как студента е успял да си взаимодейства с клиентите. Наставникът и ученикът се впускат в редовни рефлексивни дискусии.

За да се насърчи ефективната рефлексия по време на наставничеството, менторът трябва

- да създават безопасна атмосфера, в която дискусията относно учебния опит може да бъде открито споделена между ментора и студента
- да задава въпроси на студента по време на цялата клинична практика и да го насърчава да помисли за собствените си действия и области на развитие
- да интегрира различни методи за подобряване на саморефлексията на студента и рефлексията

върху ученето с връстниците

- да използва структуриран подход за насърчаване на взаимния диалог със студента. Например, да помоли студента ежедневно да споделя как е преминал денят му, какво е научил и какво още очаква да научи.

5.5 Осигуряване на конструктивна обратна връзка

Конструктивната обратна връзка, когато е навременна, полезна и се дава често, насърчава и мотивира студентите да продължат да развиват своите професионални компетентности.

Даването на конструктивна обратна връзка не винаги е лесно. Бъдете съпричастни към студента и не забравяйте, че студентът се нуждае от време, за да се научи и да се развие, за да стане компетентна медицинска сестра. Важно е менторите също да искат обратна връзка от студентите относно тяхната наставническа компетентност и да я използват, за да я развият.

Основните бариери пред предоставянето на ефективна обратна връзка

- • Липса на конкретност при даването на обратна връзка. Фрази като „Трябва да бъдете по-проактивни“ не дават на студента достатъчно подробности, от които той да достигне до решението да стане по-проактивен.
- • Даване на погрешен тип обратна връзка. Когато студентът има по-малко опит в изпълнението на определена задача, той/тя се нуждае от повече положителна обратна връзка. Когато нивото на опит на студента нарасне, конструктивната обратна връзка може да помогне за подобряване на професионалното му представяне.
- • Даването на обратна връзка в грешна обстановка, например, даване на обратна връзка на студент по време на среща в екип с други студенти или членове на персонала може да бъде стресиращо и да причини неудобство.
- • Прекаляването, свръхизобилието на конструктивна критика или прекомерната отрицателна обратна връзка могат да попречат на ефективното клинично обучение. Клиничните ментори трябва да обмислят за това, кое е идеалното съотношение на положителна спрямо отрицателна обратна връзка с цел подобряване на междуличностните отношения.

5.6 Съвети за дейности, които могат да бъдат интегрирани в обучението по наставничество

Съвет #1 Въведете важни въпроси, свързани с оценката на учебния процес на студентите. Представете на клиничните ментори различни сценарии на оценка на реалния живот и ги помолете да помислят за стратегии за преодоляване на предизвикателствата в оценяването.

Съвет #2 Клиничните ментори могат да споделят опит за поддържане на триединната комуникация между учителя на медицински сестри, студента, който е обучаван за медицинска сестра и ментора – с което може да се избегне чувството за работа в условията на изолация.

Съвет # 3 Подкрепете клиничните ментори при идентифициране на индивидуалните потребности от обучение на студентите и при посочването на аспекти, които са от съществено значение за създаването на ефективна среда за клинично обучение. Осигурете различни примери от реалния живот и съвети как да подпомогнете учебния процес на студентите през целия им клиничен стаж.

Съвет # 4 Помогнете на клиничните ментори да се почувстват с възможност да установят ефективни менторски отношения, да оценяват наученото от студентите – медицински сестри и да създават безопасна за учене среда.

Качественото наставничество предлага на студентите добре планирани възможности за обучение, които включват осигуряване на подготовка, подкрепа и наставничество за студентите, заедно с подходящо ниво на надзор. Всичко това зависи от очакванията на студентите, техния опит и от това, което се изисква от тях по време на стажа им, за да постигнат резултати в обучението си и да усвоят заложените компетенции.

Висококачественото клинично обучение е от основно значение за подготовката на бъдещите медицински сестри в полагането на общи медицински грижи. Именно в тези среди студентите – медицински сестри могат да интегрират теорията и клиничната практика и да постигнат необходимите компетенции, както е посочено в приложение V към Директива 2013/55/ЕС на Европейския съюз.

Ето защо е от основно значение здравните организации в рамките на ЕС, които предлагат клинични стажове на студенти, обучавани за медицински сестри, да се обърнат към модеризираната Директива 2013/55/ЕС, да я прилагат и да гарантират, че резултатите от обучението по съответните учебни програми съответстват на Директивата.

ПРЕПОРЪКИ ПРИЗОВАВАТ НАСТАВНИЦИТЕ НА МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ ДА:

- Се позовават на зададените критерии и насоки, които подпомагат прилагането на качествено наставничество и да ги използват, за да ръководят процеса на наставничество.
 - Ефективно да подпомага студентите в постигането на поставените им учебни цели и осемте области на компетентност, определени в член 31 от Директива 2013/55/ЕС.
 - Да създават и поддържат една физически, социално и емоционално безопасна атмосфера в клиничната учебна среда.
 - Постоянно да обмислят личната си наставническа компетентност и да планират стратегии за професионалното си развитие, а също и развитието си като ментори.
 - Да искат конструктивна обратна връзка за личната си наставническа компетентност от студентите и колегите си и да я използват, докато създават стратегии за развитие на компетентностите.
 - Да улесняват сътрудничеството с обучителите на медицински сестри от образователни организации за укрепване на учебния процес на студентите, обучавани за сестри и постигането на учебните резултати.
-

ПРЕПОРЪКИТЕ ПОДТИКВАТ ЗДРАВНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ДА:

- Оценяват редовно настоящото ниво на качество в наставничеството в рамките на организацията.
 - Да планират и прилагат ефективни стратегии на организационно ниво, които подобряват качеството на менторството на студентите – медицински сестри, завършващи клиничната практика.
 - Да дават право на членовете на персонала да развиват своите менторски компетенции според доказвания в практиката Модел на компетентност за менторство при клиничните медицински сестри, основан на доказателствата (Миконен и др., 2019 г.).
-

- Да подкрепят непрекъснатото професионално развитие на членовете на персонала и осигурят наличието на необходимите ресурси за ефективно наставничество. Да предложат менторско образование на всички служители, които наставляват студенти. **Кликнете тук** за допълнителни подробности относно рамката на курса за менторско образование.
-

ПРЕПОРЪКИТЕ ПОДТИКВАТ ИНСТИТУЦИИТЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО И НА НИВО ЕС ДА:

- Включат темата за укрепване на качествено наставничество на студентите, обучавани за медицински сестри, в дневния ред на политическите програми, за да се изгради устойчивост в този вид сестринска работна сила.
 - Гарантират, че всяка държава-членка е длъжна да определи критерии, които дават възможност за качествено наставничество на студенти, завършващи клинична практика, под наблюдението на квалифицирани ментори.
 - Насърчават използването на рамката за компетентност на Европейската федерация на медицински сестри (EFN) като инструмент за улесняване на прилагането на член 31 от Директива 2013/55/ЕС в учебните програми за медицински сестри в целия ЕС.
 - Разработват допълнителни стандарти и задължителни правила чрез националните закони и учебни програми, чрез които менторите на медицински сестри могат да бъдат подкрепяни и образовани в осигуряването на качествено наставничество.
-

Експертна оценка на насоката за развитие на менторската компетентност на менторите на медицински сестри

Общо 19 експерти взеха участие в оценката на насоките. Общата обратна връзка от експертите беше много положителна, както е показано от цитатите дадени по-долу.

„Теоретично последователен, разумен и логичен текст на насоките.“

„Това е полезен и необходим инструмент за стандартизирано наставническо обучение.“

„Ръководството е правилно и ясно насочено към наставниците на медицински сестри и здравните институции. Насоките са написани съгласно базирания на доказателства модел на компетентност на клиничните наставници и осемте области на компетенции в съответствие с изискванията, определени в Директива 2013/55/ЕС на ЕС, член 31. Те гарантират, че менторите ще са компетентни в насочването на студентите към съзнателно възприемане на

перспективите на отделните хора, семейства и общности в клиничните разсъждения и процесите на вземане на решения.‘

„Насоките са много добър методологски инструмент за менторите, за улесняване на организацията и развитието на менторските дейности. Ръководството съдържа подробно описание на наставническите практики, консултирането на студенти, значението на обсъждането, отчитането на културните различия и съвети за подходяща комуникация.“

„Съветите, дадени във всяка глава, са наистина ценни и мисля, че насоките трябва да се основават главно на подробните методологии, фокусирани върху НОУ ХАУ, с което вече практикуващите ментори биха могли ежедневно да подобряват своите компетенции, и върху това КАК образователните организации трябва да оценяват индивидуалните и културните компетенции на ментора.“

„Насоките имат визуално приятен дизайн. Имат полезни таблици и цифри, които отразяват основните аспекти, свързани със съдържанието на насоките.“

„Съдържанието е последователно, не е претоварено и лесно се допълва.“

„Изображението е атрактивно и лесно за разбиране.“

Референции

Антохе, И., Рикликине, О., Тикелаар, Е., & Саарикоски, М. 2016 г. Клинично образование и обучение на студентите медицински сестри в четири сравнително нови страни от Европейския съюз: Оценка на удовлетвореността на студентите от учебната среда. *Обучение на медицински сестри в практиката*, 17, 139–144. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2015.12.005>

Бланше Гарно, А., & Пепин, Дж. 2015. Културна компетентност: конструктивистка дефиниция. *Журнал за обучение на медицински сестри*, 26, 9–15. <http://dx.doi.org/10.1177/1043659614541294>
Кампина-Бакоте, Дж. 2010 г. Културно осъзнат модел на наставничество. *Обучител на медицински сестри*, 35 (3), 130–135. <https://doi.org/10.1097/NNE.0b013e3181d950bf>

Директива 2013/55 на ЕС. 2013 г. Директива 2013/55/ЕС на Европейския парламент и на Съвета Официален вестник на Европейския съюз. <https://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:354:0132:0170:en:PDF>

Имонен К., Ойкарайнен А., Томието М., Кериейнен М., Туомикоши АМ, Каучич БМ, Филей Б., Рикликиене О., Визкайя Морено ФМ, Перез-Каняверас РМ, Де Раеве П., Миконен К., 2019 г. Оценка на компетентността на студентите – медицински сестри в клиничната практика: систематичен преглед на мненията. *Международен журнал за медицински сестри*. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2019.103414>

Миконен К., Томието М., Чиколини Г., Каучич Б.М, Филей Б., Рикликине О., Юскаускиене Е., Визкайя-Морено М.Ф., Перез-Каняверас Р.М., Де Раеве П., Кериейнен М., 2019 г. Разработване и тестване на основан на доказателства модел на наставничество на студенти – медицински сестри в клиничната практика. *Сестринско образование днес*. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2019.104272>

Миконен К., Томието М., Кериейнен М., Ойкарайнен А., Туомикоски А.М., Рикликиене О., Юскаускине Е., Визкайя-Морено М.Ф, Перез-Каняверас Р.М., Де Раеве П., Филей Б., Плазар Н., Чук В., Каучич Б.М 2019. Разработване на основан на доказателства модел за компетентност на ментори на медицински сестри. QualMent EU-проект. Целе. СІР - Каталожен запис за

публикациите. Univerzitetna knjižnica Maribor, Словения. ISBN 978-961-6889-35-3

Прамила-Савукоски С., Юнитинен Й., Туомикоски А.М., Криейнен М., Томието М., Каучич Б.М., Филей Б., Рикликейне О., Визкайя-Морено М.Ф., Перез-Каняверас Р.М., Де Райве П., Миконен К., 2019 г. Самооценката на компетентността на менторите при наставничеството на студенти – медицински сестри в клиничната практика: систематичен преглед на количествените изследвания. *Журнал на медицинските сестри*. <https://doi.org/10.1111/jocn.15127>